

בס"ד. אור ליום ג', י"א ניסן ה'תשמ"ה. הנחת הת' בלתי מוגה

כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאותיו, ומביא ע"ז כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו במאמרו הידוע ד"ה זה, דאיתא בזהר כימי ביום מיבעי לוי, דהא בחד ומנא נפקו, וכן, כוכבית יצי"מ כתיב, למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים לשון יחיד, היינו שהגאולה היתה ביום אחד, וא"כ כמה נאמר כימי לשון רבים. והנה ע"ד שאדה וקושיא זה בנוגע לזמן יצי"מ, יש גם שאדה וקושיא כו' במקום דיצי"מ. וכבר א"ת בלק"ת לאדמו"ר הזקן, על הפסוק, אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים, להביא לשון מסעי שהוא לשון רבים, והרי המסע ממצרים הו' מסע אחד בלבד.

והנה הביאור בב' שאיות אלו, נקודותו הכללית אחת היא, שכל הימים והזמנים מימי צאתך מארץ מצרים עד לאותו המו"ח ולעיתיד, זמן הגאולה האמיתית והשלמה. ע"י משיח צדקנו, בעגלא דיין ממש, הנה כל ימים וזמנים אלו הם ימי יציאה ממצרים. ועד"ז במקום, שכל המסעות מהמסע הראשון ודיצי"מ, עד המסע האחרון, אל ארץ טובה ורחבה לעומת צבוא, הם מסעות מארץ מצרים.

אמנם עדיין צריך להגיד, דהנה, ענין יצי"מ היא יציאה שלא בערך, ובלשון ההגדה, משעבוד, לגאולה ומאפילה לאור גדול. ומהו מוכן שגם היצי"מ שבכל יום"ג היא ג"כ עי"ז, שבכל יום הנה היום שלפניו בערך ליום זה, הוא ענין של מצרים וארץ מצרים. והנה הוציאת, בין מה שאור"ל בסיום מס' ברכות, על הפסוק (בהתלים מזמור פד"ו) ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון, דה"ח איז להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב, לענין יצי"מ שבכל יום. כי ענין הוציאה מחיל אל חיל, אף שהוא שינוי גדול מחיל אחד אל חיל אחר, מ"מ הרי שניהם נקראים בשם חיל, ויש להם איזה ערך זה לזהו. ומש"כ זה שאומרים, שכל זמן העבודה, הוא באופן של יציאה ממצרים, ה"ז יציאה שלא בערך, משעבוד לגאולה ומאפילה לאור גדול. וצריך להביא ארץ אפ"ל שהעבודה תמ"ח מאן יצי"מ היא באופן של יציאה מצרים, יציאה שלא בערך. ובפרט ע"פ הידועה בגודל מעלת יצי"מ, שהי' קפיצה דילוג שלא בערך, ממעב של שעבוד מצרים למצב של חירות אמיתית, עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו

והנה הרי שניהם נקראים בשם חיל, ויש להם איזה ערך זה לזהו. ומש"כ זה שאומרים, שכל זמן העבודה, הוא באופן של יציאה ממצרים, ה"ז יציאה שלא בערך, משעבוד לגאולה ומאפילה לאור גדול. וצריך להביא ארץ אפ"ל שהעבודה תמ"ח מאן יצי"מ היא באופן של יציאה מצרים, יציאה שלא בערך. ובפרט ע"פ הידועה בגודל מעלת יצי"מ, שהי' קפיצה דילוג שלא בערך, ממעב של שעבוד מצרים למצב של חירות אמיתית, עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו

- 1) מיכה ז, טו. 2) פה"מ תש"ח ע' 159. 3) ח"ג קעו, א. 4) ראה פז, ג. 5) מסעי פה, ג. וראה גם ד"ה כימי צאתך תש"מ. 6) מסעי לג, א. 7) ראה סה"מ תש"ח שם ע' 164. לקו"ת שם פס, ב. ד"ה כימי צאתך תש"מ שם. 8) לשון הרמב"ם - ה"ל מלכים בסופן. 8) פוסקא לפיכך. 8) ראה תנאי פמ"ז. 9) ועד"ז בסוף מו"ק. ובכ"מ. 10) פסוק ח. 11) ראה ד"ה צנינה וראינה תר"ס. המשך תרס"ו ע"י יב ואילך. ובכ"מ. 12) ראה לקו"ת שה"ש ד"ה קול דודי (טו, ב ואילך). ובכ"מ.

ובעצמו וגא'ט"ס, היינו חירות שיש לה איזה ערך ושייכות אל מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו. ובפרט ע"פ פירוש כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע 149, דהתואר בכבודו ובעצמו קאי על כבודו שלפני הצמצום, מלכות דא"ס שלפני הצמצום, ועצמו שלפני הצמצום, תפארת שלפני הצמצום, ועד לעצמותו ומהותו ית' ממש. דמובן בפשטות שדילוג זה הוא דילוג שלא בערך לגבי ההליכה מחיל אל חיל, וכמסופר בהגדה פרטי העילוי דיצי"מ. ואין אפ"ל, שענין זה, ישנו בכל יום ויום מימי צאתך מארץ מצרים.

אך הענין, יובן, בהקדם ביאור שרש ענין מצרים) הנה ארז"ל 157 כל המלכיות נק' ע"ש מצרים, ע"ש שוה מצידו לישראל, דמזה שעיני דמצרים הוא להצר ולהציק לישראל, ולהגבילים. ובעבודת האדם פירושו, שהעבודה היא מתוך מצר וגבול, מדידה והגבלה. ונהנה בנוגע לעבודת הוי' ידועה, שיסודה הוא ענין ואהבת את ה' א"ה בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, וארז"ל 167, בכל מדה ומדה שהוא מודד לך, שזוה ענין שלמעלה ממדידה והגבלה, כי לא איכפת לוי' באיזה מדה מודדים לו, והיינו שהעבודה היא מתוך מס"ג, וכנודע שזוה חוכן וכוננת הפסוקים שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד (שלפני ואהבת ה'). ומה מובן שכאשר העבודה היא מתוך מצידו והגבלה ומיצר, איז העבודה בשלימות. ומה נמשך גם בעולם, שירדגש המיצר והגבול שבבעולם כו', ע"י שמשותף מזה ענין ארץ מצרים בפשטות, ובמצרים גופא מצב דויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף ואמר לא ידעתי את הוי' 22, וכמבואר במ"א 23 שפרעה הכיר רק בשם אלקים, משא"כ בשם הוי', יסודו היסודות ועמוד התכמות (ר"ת הוי' 25) ידע שיש שם מצוי ראשון והוא ממציא כל נמצא, לא ידע. ומהו, שחלשל ענין השעבוד במצרים בפשטות, עד לעבודה קשה וכו'.

אמנם האפשרות שהיה" מצאות דמצרים בעבודת האדם, ומהו בעולם, שרשה ומקורה הוא למעלה, דהנה ידועה 26 שבי"א העולמות דקדושה, ועד שעי' הפסקים ופרסאות וצמצומים וכו', נמשך מזה ענין

- 13) הגש"פ פוסקא מצה זו ופיסקא ויוציאו. 14) סה"מ תוע"א ע' עה. המשך חע"ב ח"ב ע' חתכך. 15) ב"ר פס"ז, ד. וש"ג. 16) ראה רמב"ם רפ"ב מה"ל יסוה"ת. תניא פ"ד. 17) ואחתנו ו. ה. 18) ברכות נד, א. (במשנה). ספרי ואחתנו שם. 19) ראה לקו"ת יקרא ג, א. ובכ"מ. 20) ואחתנו שם, ד. 21) שמות א, ח. 22) שם ה, ב. 23) ראה בכ"ז ספר הערכים-חכ"ז ערך אוה"ע ע"י ערוה. וש"ג. 24) רמב"ם רש ה"ל יסוה"ת. 25) שם הגדולים (להחיד"א) בשם ר"ד הגניז - נכד הרמב"ם. 26) ראה ע"ח בתחלתו (שער ח עוף ב). ראה בכ"ז סה"מ תש"ח שם פ"ע 159 ואילך.

Handwritten notes at the bottom of the page, including the word 'קלא' and other illegible scribbles.

והענין בעבודת האדם הנה סדר העבודה בכלל הוא בסדר הדרגה מן הקל אל הכבד, דהעבודה בכלל היא באופן דסור מרע ואח"כ ועשה טובים. ועד"ז בעבודת התפלה שבכל יום, דהתחלה התפלה היא בענין הוודאה, המורה על מדידה והגבלה. בתחלה מודה אני ואח"כ הודו לה' קראו בשמו³⁶, ורק אח"כ בסיום התפלה עליה האדם למעלה מעלה. וכמארז' ³⁷, שהאדם לפני התפלה, הוא בבחי' אשר גשמה באפסו³⁸, שנשמחו היא רק באפו, ואינה בהתפשטות בכל הגוף (כיון שרק אז ניצור משנתו³⁹). והתפלה היא סולם מוצב ארצה, וראשו מגיע השמימה⁴⁰, דכמו שהסולם יש בו ד' שלפיות, כך התפלה יש בה ד' שלפיות כלליות, מלמטה עד למעלה⁴¹. דהתחלה היא בשלפיות הוודאה, הודו לה', והסיום ושלמות הוא בשלפיה ה'. בתפלת העמידה שהיא כעבדא קמי' מרי' ⁴², דד' השלפיות הן כנגד ד' העולמות, אצילות בריאה יצירה עשי' ⁴³, וכלימוד התורה (דאסתכל באורייתא וברא עלמא⁴⁴) הן ד' השלבים דפורד'ם, פשט רמו דרוש סוד. וענין העלי' ב' השלפיות היא, בתחלה לעולם העשי', ואח"כ למעלה מזה לעולם היצירה, ואח"כ למעלה מזה לעולם הבריאה, ולמעלה מזה לעולם האצילות. ועד"ז אומרים⁴⁵, נשמה שנחת בי סהורה היא אתה בראת אתה יצרת אתה נפחת בי, נפחת יצרת בראת הם עולמות בי"ע. ועולם האצילות הוא בחי' נשמה שנחת בי, דכל הנותן בעין יפה הוא נוחק⁴⁶, כי הוא עולם האחדות. ולעולם זה היא שלמות העלי' שבתפלה. לַעבדא קמי' מרי'.

וזוהו כימי צאתך מארץ מצרים לשון רבים, דתחלת היציאה היתה בזמן יצי"מ בפשטות, ומאז יוצאים ממצרים, היינו מכל הדרגות דמצרים, ועד שלע"ז התי' היציאה הכי נעלית. יצוהו מ"ש אראנו נפלאות, ומבואר במ"א⁴⁷, הפירוש כזה שלע"ז יהיו נפלאות אפילו לפי ערך הנפלאות דיצי"מ.

והנה אמרז' ⁴⁸ על הפסוק למען הזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך, כל ימי חיך להביא לימות המשיח, והיינו דגם לע"ז יזכירו יצי"מ. ומדייק בזה במאמר הנ"ל⁴⁹, למה יזכירו

- 35 ראה תהלים לד, טו, לקו"ת אמר לג, ב, ובב"ט. 36 דה"א טו, ח.
- 37 ברכות יד, א, 38 ישעי' ב, כב, 39 ראה גם דר"ה להבין ענין מה"א (אזה"ת בראשית כרך א בתחלתו). ובכ"מ. 40 וצא כח, יב, וראה חז"א רטו, ב, שו, ב, תקו"ז תמ"ה. 41 ראה סה"מ תש"ח ע' 80, וש"ז. ובכ"מ. 42 ראה שבת י, א, 43 ראה פנ"ח שער התפלה פ"א, ובכ"מ. 44 חז"ב קטא, א-ב, 45 ברכות השחר. 46 ב"ב ג, א, 47 ראה אזה"ת נ"ך למיכה שם, ובכ"מ. 48 ברכות יב, סע"ב ואילך. נוסח התגובה. 49 סה"מ תש"ח שם ע' 151 ואילך.

מצרים כפשוטו. דהנה ארז' ²⁷ עד שלא נברא העולם, (שהו כולל²⁸ עד שלא נצטרף העולם), ה' הוא ושמן בלבד, היינו שהוה רק בחי' שם, שבחי' זו אין שייך לקרותה עדיין בשם אור²⁸. ויחידה מזה ידענין השם גופא, הוא באופן שהוא קשור עם בחי' הווא. ועוד זאת דשיניהם (הוא ושמו) הם באופן דבכ"מ²⁹. ואח"כ ישנו ענין האור כו"ל³⁰, שע"ז אמרו³¹, דאור"ס הוא שלימותא דכ"מ, וכשם שיש לו כח בבלי גבול כך יש לו כח בגבול, שאם אי אתה אומר כן, אתה מחסר שלימותו (ונמצא שאינו אין סוף). ואת"כ ³² סילק את אור הגדול על הצד ונמשך לו אחר קצו נ', שמזה נהנה כל סדר ההשתלשלות. הרי שישנם בזה כמה צמצומים³⁰. בחי' הקו הוא ענין של צמצום, כי הקו הוא רק קצר היפך ההרחבה, שלכן נעשה מזה (סוף סוף) ענין הגבול בפועל. ובדקות יותר, הוא כח הגבול שבא"ס (וכנ"ל דאור"ס כשם שיש לו כח בבלי"ג כך יש לו כח בגבול). ולמעלה מזה, הוא מה שהי' הוא ושמו בלבד, שג"ז כבר ענין של גבול, שהרי כבר יש בזה ענין הגילוי הכי נעלה דנגלה עליהם מלך מלכ"י המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו, כי כל שיהי' ענין הגאולה והיציאה ממצרים בפשטות, צ"ל ענין יצי"מ בשרש ומקור דענין המוצרים וגבולים, עד לשרש ומקור הכי נעלה, וזהו ענין נגלה עליהם נ', היינו ההמשכה מבחי' שלמעלה מהשרש ומקור דמצרים.

והנה כשם שבמצרים וגבולים שבסדר ההשתלשלות, יש ריבוי דרגות, עד שנמשך למצרים בפשטות בעוה"ז, עד"ז הוא בענין היציאה ממצרים, שהיציאה היא לאט, מעט מעט אגרשנו³³, היינו בתחלה היציאה מהדרגא הכי תחתונה שבמצרים, ואח"כ מדרגא עליונה יותר, עד ליציאה מהדרגא הכי נעלית במצרים. וי"ל, שהוה גם מ"ש³⁴ אנכי אור עמך מצרימה ואנכי אצלך גם עלה, היינו שהעלי' היציאה ממצרים היא בדוגמת הידיה למצרים, דמזה מובן, שכשם שהעל"ה והצמצומים הם בסדר הדרגה מלמעלה למטה כנ"ל, עד"ז הוא גם בהיציאה העלי', שהיא בסדר והדרגה.

- 27 פדר"א פ"ג, 28 עבוה"ק חלק היחוד פ"ב, וראה ספר הערכים חב"ד כרך ד ע' תמ ואילך. וש"ז. 28* ראה נ"ה אנכי חוס"ט. ספר הערכים חב"ד כרך ב ע' תעו. וש"ז. 29 ראה בכ"ז גם ספר הערכים חב"ד כרך ד ע' חסו ואילך. תעו ואילך. וש"ז. 30 ראה גם ד"ה כאמרי לגני ש.ו. (לעיל ע' עח ואילך). 31 עבוה"ק ח"א פ"ח. וראה ספר הערכים חב"ד כרך ג ע' נט ואילך. וש"ז. וראה גם אזה"ת ענינים ע' קע. 32 ע"ח שם. וראה אזה"ת שם. 33 משפטים כג, ל, 34 ירש מו, ד.

יצי"מ לע"ל, והרי אז יהיו גילויים נעלים ונפלאים במאד, ועד שיהיו נפלאות אפילו בערך הנפלאות דיצי"מ (כנ"ד), וא"כ מהי התועלת אז בהזכרת יצי"מ.

ומביא ע"ז 49* ממדרש תהלים 50 שהגאולה ממצרים נמשלה לנר שהי' אדם מדליקו, והי' כבה והגאולה העתידה, נמשלה לאור היום שאינו כבה, אלא הוא אור תמיד. ומבאר בזה 50*, שיש מעלה באור הגר שיכולים להדליקו, והמדליק הוא האדם. וביאור הענין הגר, בעת יציאת מצרים, היתה העבודה רק בבחי' אתכפיא סטרא אחרא, היינו שיש מצאות של מנגד וכופים אותו. וכמו בענין יצי"מ בפשוטו. שהמצאות דמצרים לא נתבטלה, בזמן מ"ש 51* כי ברח העם שהיתה אפסיות שהמצריים ירדפו אחרי בני' ויכניסוהו לתחומי המיצרים ובבלים, עד לגלות כפשוטו. ועד"ז הוא גם בעבודה הרוחנית, שבעת יצי"מ, שהעבודה היתה רק בבחי' אתכפיא, וכמבאר בתנאים 52* הטעם מה שנאמר במצרים כי ברח העם דלכאורה הוא תמוה כו', אלא מפני שהרע שבנפשות ישראל עדיין הי' בתקפו כו', ולכן צ"ל ענין של בריחה וכפי' נזוה גם, מה שיצי"מ היתה לפני מ"ת, היינו שהתקנת גר הגאולה דמצרים היתה בכוחו של האדם המוגבר שעדיין לא קיבל הכח מלמעלה שבחמורה, דאין לך בין חורין אלא מי שעוסק בתורה 53*.

וזוהו ענין העבודה דספירת העומר, יום אחר יום, לעבוד דרגא מארץ דרגא בבירור וכפיות המדות כו'. ועד"ז הוא בכללות ימי צאתו מארץ מצרים, היציאה מ"ד הגלויות, והיציאה בכל יום ויום, עד אותו היום ואותו הזמן דלעתי, דכל זמן זה העבודה היא בבחי' אתכפיא. (ועד"ז באותו הזמן דלעתי, דכל זמן זה העבודה היא בבחי' אתכפיא. ויהינן, לנסוף למה בעבודה דאתכפיא, שהיא באופן של דילוג וקפיצה. והיינו, מצד שהיא שנת"ל שהיציאה ממצרים היתה באופן של דילוג וקפיצה. והיינו, מצד שהיא שלא בערך, הנה עוד זאת, דהעבודה דאתכפיא היא בבחי' דילוג וקפיצה דבכדי שיהי' כי ברח העם, בפיות הרע כו', אינו מספיק העבודה בסדר והדרגה, ילכו מחיל אל חיל, אלא צ"ל היציאה באופן דדילוג וקפיצה, מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות 56*. ונפשוט הענין, דמכיון שיוצא, שצריך לברוח מן הסכנה הרע, הרי הברחה אינה בבחי' היציאה בלבד, אלא כבורח מן הסכנה (כמבאר בהמאמר 56*).

ויהי' שזה נרמז גם בענין מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות, דהרים ונבעות כאן פירושו ענין בלתי רצוי, כמבאר בארוכה בדרוש

ג. כ. 3. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

49* שם ע' 153. לו י' 50. שם פ"ט ע' 164. וראה בכ"ז גם ספר חזקוני-חכ"ד (עור אוז חזק) כדן ג' ע' שמה ואילך. וש"נ. 51 בשלח י' ה. 52 ספ"א. 53 אבות פ"ו מ"ב. 54 ראה ד"ה וספרתם חס"ו. ובכ"מ. 55 שח"ש ב. ה. 56 סח"מ שח"ה שם ע' 167.

אדמו"ר מהר"ש 57 (שענינו הוא לכתחילה אריבער 58) בענין מ"ש 59 סוב דמה לך דודי לצבי או לעופר האילים, על בחי' סורי דסורא ותכלית הירידה, ואח"כ 60 כתיב ברח דודי, ודמה לך לצבי או לעופר האילים על הרי בשמים, שהוא ענין בעצ"ה ביותר, והיינו שע"י הירידה למטה והעבודה בבחי' אמכפיא באים לעלי' יותר, שוה בחי' דילוג וקפיצה.

ויהי' דוהו ג"כ אחד הטעמים, על מה, שבשכיל נצחון המלחמה המלך מכובז את אוצרותיו, וכמבאר בארוכה בדרוש ההילולא (ד"ה באחי לגיג' 61), דבשכיל נצחון המלחמה המלך מכובז כל אוצרותיו, ולא סתם אוצרות אלא אוצרות שאינם בערך לאוצרות סתם, עד לאוצרות שאצרו אבותיו וכו'. דענין הכובז הוא, ועד"ז ענין הדילוג וקפיצה, בלא כנחניה שענינה להליכה בסדר והדרגה. ועד"ז הוא כוחמשכה מלמעלה, שהכח שניתן להעבודה דנצחון המלחמה, הוא באופן של כובז האוצרות כו', כי העבודה דנצחון המלחמה היא ג"כ ע"ז. העבודה שבבחי' אתכפיא, שהיא באופן של דילוג וקפיצה, ובכ"ז נמשך עד"ז מלמעלה ג"כ, באופן של כובז שהוא ענין של דילוג וקפיצה. וזוהו ג"כ מה שהאוצרות נותנים אותם לאנשי החיל, ואדרבה, חזיקר עם אנשי החיל, כי האנשי חיל, הם המוציאים לפועל את ההלכה שבחמורה, ובהלכה גופא באופן, דגודל פירוד שמביא לידי מעשה 62, אשר המעשה הוא העיקר 63, מעשה גם מלשון כפי' (כמו מעשין על הצדקה שפירושו כופין על הצדקה 64), שהוא באופן של דילוג וקפיצה, שלכן נותנים להם ודקא, האוצרות שענינם ג"כ דילוג וקפיצה.

וזוהו הטעם על מה שזיכירו יצי"מ לע"ל, כי ענין יצי"מ היא העבודה בבחי' אתכפיא, דעבודה זו היא מתוך התלהבות (א) שיתקיים היעוד 55, ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, ובמילא יהי' אז ואחבה את ה' אלוקיך בכל לבבך בשני יציריך 56 ובאופן דבכל מאד, כי גם אז צריכים להמלצה שבדילוג והתלהבות (ק"ד) שבעבודת אתכפיא, ולכן צ"ל זכירת יצי"מ, זכירה ע"פ תורת אמת ותורת חיים, הוראה בחיים.

57 ד"ה נחמו תרכ"ו. וראה גם ד"ה נחמו עת"ר. 58 ראה אגרות קודש ופירו' מהר"י צ"ח ע' תר"ץ. 59 שח"ש ב. פ. 60 שם ח, י' 61 פרק יא. וראה גם ד"ה צדקה פרונו תקס"ה. תו"ה שמות ש"ב, ב ואילך. ובכ"מ. 62 קידושין מ, ב. 63 אבות פ"א מ"ז. 64 ראה ד"ה דוד עבדי הוצי"ט. ובכ"מ. 65 זכרי' יג, ב. 66 ברכות נ, א במשנה.

עד"ז הוא גם במסעות עתה, דתכלית מעשינו ועבודתנו במשך ימים אלו ומסעות אלו היא לבוא אל השלימות דלעתיד⁷⁴. אלא שאור זה יש בו גם מעלת אור הנר שנדלק על ידי אדם, המעלה דלמעשה יריך תכסוף, וזהו גם ענין מעשינו דייקא, מעשה לשון כפי' כנ"ל.

ועי' העבודה באופן זה, לא רק ילכו מחיל אל חיל, בבחי' הליכה, אלא יתר על כן באופן של דילוג וקפיצה, באים בקריב ממש אל הקפיצה והדילוג דלעתידי, מחוץ רעש והתלהבות (און שטורעם) דיציאה ממצרים וגבולים וציאה ממצרים כפשוטו, וקופצים מלמעלה (משפרינגט אריבער), ומכנינים עצמם אל הקפיצה לתוך הארץ טובה ורחבה, דכל ענינים אלו ממהרים את הגאולה דלעתידי, דכשם שהי' ביצי"מ, כי בחפזו יצאת ממצרים⁷⁵, ההטעם דחפזו דלעתידי הוא כי חרעות (הענינים) שבחפזו דיצי"מ, ההטעם דחפזו דלעתידי הוא כי ברחת העם, כי הי' בבחי' אתכפיא בלכד, הנה מזה באים בחפזו ובמהירות אל הגאולה דלעתידי באופן דבשובה ונחת הושעו⁷⁷, כי כבר ישנה המעלה דחפזו מלפני⁷⁶, ובמהרה בימינו ממש, בגאולה האמיתית והשלימה עי' משית צדקנו, בעגלא דידן.

ועוד זאת, דהנה אור השמש הוא מעשה ידי הקב"ה, כמ"ש 67 ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים גי' להאיר על הארץ, משא"כ אור הנר הוא מעשה ידי אדם, ויש מעלה במעשה ידי אדם, כמ"ש 68 למעשה יריך תכסוף, שהקב"ה מתאוה למעשיהם של צדיקים דוקא⁶⁹. ובהו גופא, התאוה והכוסף שלמעלה, היא כדרגא נמוכה ביותר, לפני העבודה, כי אז שייך שיהי' ענין תכסוף, תאוה למעשה ועבודת האדם, מעשה יריך. ועי"ז הוא בעבודה דאתכפיא, יצי"מ. ומטעם זה, בלילות עבודת האדם, היא בבחי' אור הנר (כמבואר בהמשך המאמר⁷⁰), שכשם שהנר יש בו ג' ענינים, שמן ופתילה וכלי (וכמבואר במ"א⁷¹ שיש גם הכלי המחזיק את השמן ופתילה⁷²), עי"ז הוא גם בעבודת האדם בחלקי הגוף והנשמה של כאו"א מישראל, שיש בו ג' הענינים האדם ופתילה ואור (כמבואר בארזכרה שם⁷³), ובהו שנתאדם בעבודתו דוקא מדל"ג את הנר, יש בזה העיקרי הנ"ל דלמעשה יריך תכסוף⁷⁴. ומטעם זה אינכירו גאולת מצרים לע"ג, כי גאולת מצרים ענינה הוא עבודת האדם במשך כל הימים מימי הציאה ממצרים, דמכיון שעבודתו זו יש בה המעלה דלמעשה יריך תכסוף לפיכך יזכירה לע"ג.

וזוהו כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, שכל הימים מיצי"מ עד אותו הזמן דלעתידי, הם ימי צאתך מארץ מצרים, ולכן היציאה ממצרים בפשוטו⁷⁵ ופועלת ומשפיעה על העבודה במשך זמן זה, והיינו (שהו) בבחי' זמן ההי' העבודה תמיד באופן של ימי צאתך, ימים של יציאה משעבוד לגאולה ומאפילה לאור גדול, (הו) בבחי' מקום יהיו מסעות לשון רבים, עד לגאולה והעתידה. והעבודה היא באופן של דילוג וקפיצה, יציאה ממצרים, חירות וגאולה ואור גדול. וכשם שבמסעות ביצי"מ בפשוטו הגיעו בסוף המסעות אל ארץ טובה ורחבה שעל ירדן ירחו, ואילו זכו היחה זו גאולה שלימה שאין אחר' גלות⁷⁶.

(*) הסעם שהענין הגי' שהוכא בפנים הוא הכלי, אף שבמאמר כ"ק מ"ח אדמו"ר הענין הגי' הוא האור - הוא כהתאם למבואר כאן, שענין הנר, מורה על מעלת עבודת האדם; אשר למעשה יריך תכסוף, היינו שכאן מדובר ותוהג הפסב (עייני תכסוף, קודם העבודה, ובמילא עייני אין חנר ולוק, ורק הכלי מחבר השמן והפתילה וכו' (משנת אמש"פ ש.י.)).

(67) בראשית א, טו. (68) איוב יד, טו. (69) ראה שמו"ר ספ"ו, ויק"ר פ"א, ג. אוד"ת בראשית ג, ב. לקו"ש ח"ט ע' 159. ובכ"מ (70) שם ס"ע 164 ואילך. וראה הנספח בספר העדכים-חב"ד כרך ג שם ע' שזמ ואילך (71) ראה שערי אורה לה. א. ד"ה כי נר מצוה חרד"ג. ועוד. (72) ראה לעפ"ו ד"ה בכל דור בנות ראובן ל"ג ניסן. (ע' קלמ תהילת). (73) זח"ג רכא, א. וראה גם עיווינו נד, א. שמו"ר רפ"ב. ועוד.